

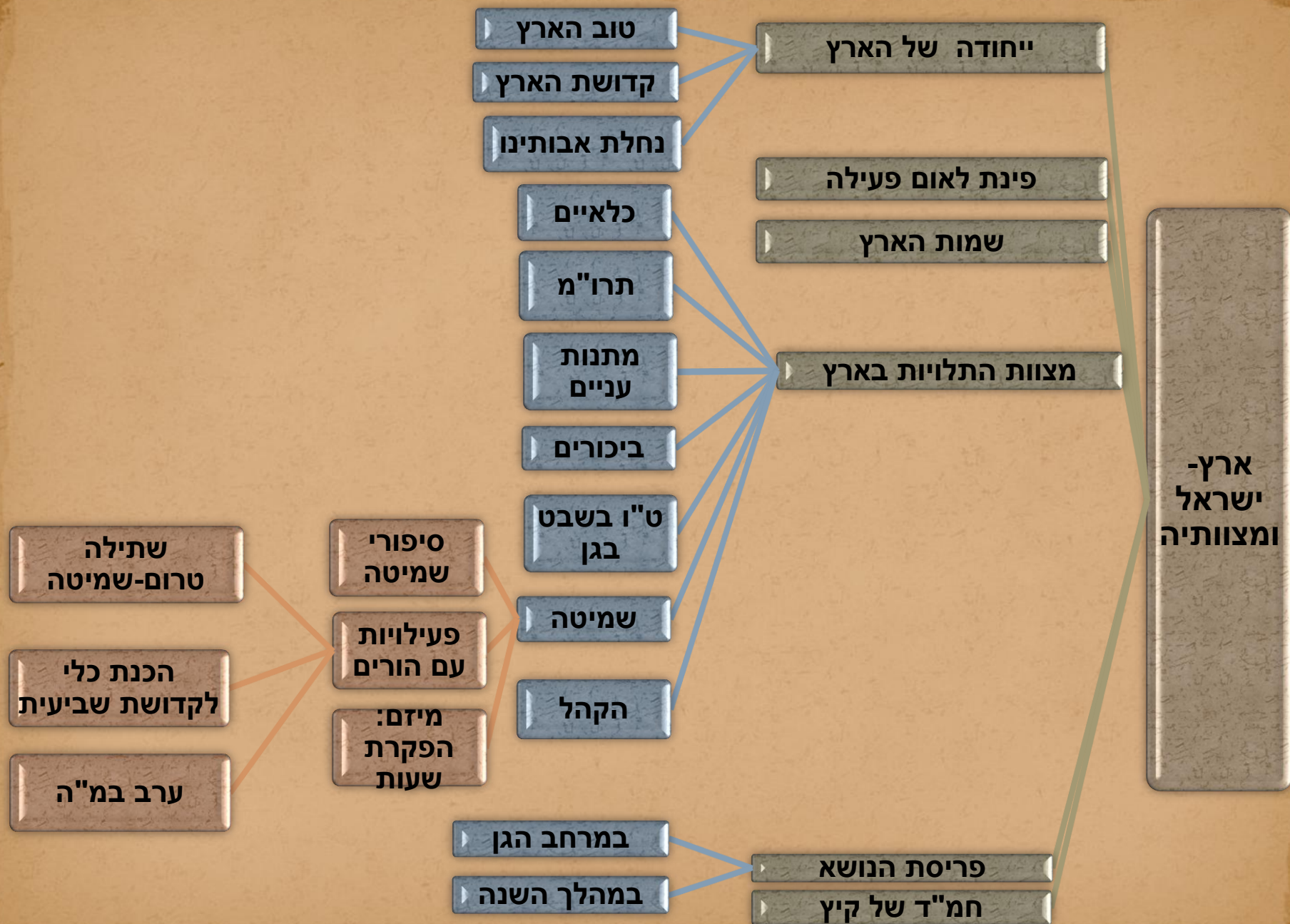

ארץ ישראל והשכלה

הכרת דמותו ופעלו של הרב שאול ישראלי

**הצעות לפעילויות
בגן הילדים**

ארץ ישראל

מהי היחודיות של ארץ ישראל?

*טוב הארץ: מדרשים, יצירה

*קדושת הארץ

*נחלת אבותינו: סיפורי תורה

מצוות התלויות בארץ

בגינת הגן - כלאיים

בנושא ט"ו בשבט: תרומות ומעשרות

לפני שבועות: ביכורים, מתנות עניים

שמיטה

החיבוב ←

הזכות ←

הקדושה ←

כרטיסיות סיפור בנושא שמיטה

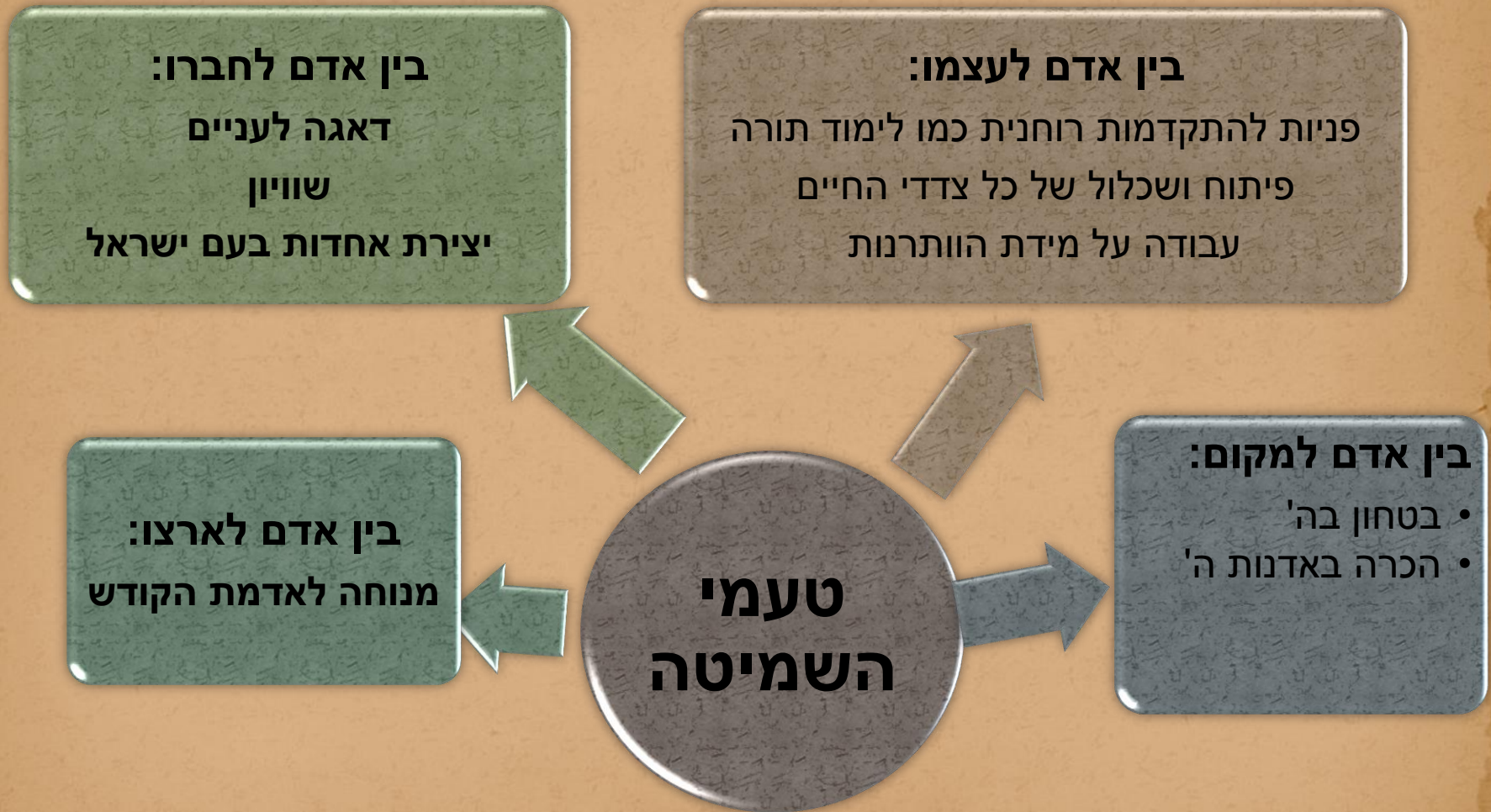
חמישה כרטיסיות-סיפור העוסקות בשנת השמיטה.

מצות שמיטה- מצוה חדשה?, הפקרת הפירות, שתילים פרחים בעציצים ועוד. רוב הסיפורים מסתיימים בייחודה של ארץ ישראל שרק בה מתקיימת מצוות שמיטה.

כל סיפור הינו תחילתו של עיסוק בהיבט אחר השייך לשנת שמיטה. מאחר ופרטי מצווה זו הם רבים ומורכבים, נלקטו רק ההלכות הנוגעות לעולמו של הילד בגיל הרך.

יוצעו הצעות שונות ללימוד הלכות אלו בצורה חווייתית, והגננת תבחר את אלה המתאימות לאוכלוסיית הגן שלה בהתייחס למקום מגורים (עיר, מושב), לגיל הילדים וכדו'.

הסיפור: מצווה חדשה

הסיפור: מי יגזום את עץ הצאלון?

"שש שנים תזרע עֵדֶךָ וְשש שנים תזמר כְּרָמְךָ וְאַסַּפְתָּ אֶת הַבּוֹאֶתָהּ. וּבִשְׁנָה הַשְּׁבִיעִת שָׁבַת שְׂפַתְךָ יִהְיֶה לְאָרֶץ שְׁבַת לָהּ"
עֵדֶךָ לֹא תִזְרַע וְכְרָמְךָ לֹא תִזְמַר. אֵת סְפִיחַ קִצְיֶיךָ לֹא תִקְצֹר וְאֵת עֲנָבֵי גִזְיֶיךָ לֹא תִבְצֹר שְׁנַת שְׂפַתְךָ יִהְיֶה לְאָרֶץ". (ויקרא כ"הג')

קצירה (יבול חד שנתי) ובצירה (יבול רב שנתי) מותרת בשינוי - בכמות ובצורת הקטיפה.

הסיפור: קדושת שביעית בקליפת אשכולית

פתרונות לקניית פירות וירקות בשמיטה

אוצר בית דין :

פתרון מהודר המבוסס על כך שבית הדין הופך לבעלים על השדה והוא ממנה את הפועלים כשליחיו. לכן ניתן לקטוף בשדה זה כרגיל. הפירות ניתנים ללא תשלום כי התשלום הוא על העבודה. יש בפירות קדושת שביעית. לא מאפשר זריעת ירקות בשמיטה.

מצע מנותק:

מבוסס על כך שזריעה בעצצים שאינם נקובים בבית מותרת. זהו פתרון מהודר המאפשר זריעה של ירקות ואין בו קדושת שביעית.

היתר מכירה: מבוסס על שהקרקע נמכרת לגוי לזמן מוקצב וזה מתיר עבודות דרבנן על ידי יהודים ודאורייתא על ידי גויים. פתרון זה נתון במחלוקת.

ירקות יבוא:

אפשרי אבל פוגע בחקלאות בארץ

דרום הערבה:

אין איסור ספיחין, ואולי אין איסורי שביעית.

שיתוף ההורים

- 1. פעילות הורים וילדים בחודש אלול:
שתילה בגינת הגן
- 2. הכנת כלי לקדושת שביעית
- 3. ערב במ"ה שמיטה

פריסת הנושא במרחב הגן

- פסוקים המתארים את שבחה של ארץ ישראל
- יצירות הילדים המתארים את ארץ ישראל

- מרכז טבע
- מרכז לאום פעיל
- מרכז הבית
- מרכז הספר
- מרכז סיפורי תורה
- חצר

הרב שאול ישראלי

כ"ה תמוז תרס"ט – י"ט סיוון תשנ"ה

1909-1995

מכתב מהרב קוק לבקשת סרטיפיקט

י"ד אדר ב

אדוני הנעלה ומרומם מר הייסטון.

הנני מונה בזה למע"כ בבקשה מיוחדת תכופה ונמרצת מאד, אשר אקוה ואבטח כי יעשה את זה למעני באופן יוצא מהכלל: הגיעתני ידיעה תכופה, מאת האב הראשי סעיר בורטצוב פולניא, על גבול פולניא-רוסיא, ע"ד שלטו הבחורים העלויים המפורסמים וידועים לנו וגדולים בתורה ויראת שמים, ה"ה: שאול איזראעליט, נולד בשנת 1910. דוד סלמן נולד בשנת 1911, אברהם פסידמיסקי נולד בשנת 1913. מרוב היסורים והענויים והסכנות שהם ברוסיא הסובייטית, על מסירות-נפשם ללמוד התורה והיהדות, עד שעמדו גם להטלה למאסר לסיביריא בטביל זה, לא יכלו כבר לסבול יותר, וברחו ועברו את הגבול לעיר בורטצוב הנ"ל, והם צפויים להטלה משם חזרה לרוסיא: אשר עמ"י תנאי המצב הרי הם נדונים שם למיתה חלילה, ואך ע"פ השתדלות מיוחדת ואסיפה מצד ה"ב הראשי ד"ס הסכימה שם הממשלה להחזיקם עוד כשבוע עד אשר יגיעו בטבילם רשיונות עליה מכאן, ואז להרשות להם לנסוע הנה. והנה שלטתם ידועים לנו היטב בחטיבותם וישרותם, והננו מקבלים אות ליטיבתנו המרכזית שהיו מטובים לה מאד, ואין שום חשש מאיזה צד שהוא ביחס לעלייתם הנה.

אנא אדוני היקר, יעשה נא לי את החסד הזה למחר להציל סמות את הנפשו הגדולות האלה, ויצוה נא לסדר את הרשיונות העליה בטביל שלטת הבחורים החשובים האלה - באופן הלגראפי, כי כאמור הזמן קצר מאד וצורך ההצלה תכוף הוא מאד.

את הוצאות התלגורמה נמציא למע"כ מיד, וכן הטפסי קבלות האחריות הרשמיים מצד היטיבה רצופים בזה עם רשימת שמותיהם וכתבתם. הנני כופל ומרבה למע"כ את אלפי בקשותי לסדור המהיר ותכוף מיד של שלטת רשיונות עליה אלה, ומודה ומברך אותו על זה מראש סממסקי לבבי. בידידות כבוד ויקרה.

אהבה ושקידה בתורה

אבי, אבי

עוד מתנגנים בלבבי,
צלילים משחר, עת קריאת שכווי,
מנגינה, קול זמרה,
מלווה נענוע על דף גמרא,
מנגינה שנולדה בארץ לא זרועה
מנגינה מחממת ברוסיה הקפואה

כמה ערבים הצלילים מתנגנים
נשאוני עמם לעולמות עליונים

והניגון מלווה... למלאכת החול,
כמה ערבים הצלילים, מתנגנים,
לא הזדקנו בחלוף השנים
לא נס ליחם, לא תש קולם
"תלמוד תורה כנגד כולם".
יתנגנו הם לנצח בחלל העולם

חינוך הדור הצעיר

"זכית להרביץ תורה, עד שיבה

לנוער צמא בין כתלי הישיבה"

"שפתותיו שושנים"

אבי, אבי

עוד נפעם לבבי,

לזכרך בצניעות עולה על במה

פותח בשקט, בנעימה תמימה

מאותו רגע, משתררת דממה.

הקהל מקשיב מתקרב מצטופף

הרעיון קולח, שוטף סוחף,

והקול כבר הפך - חוצב להבות

ומפיד דוברים נביאים ואבות

ופניך רשפי אש, להבה.

לפתע נשזר חוט עדוד ותקווה

לאומה הסחופה, לאומה הדווה,

ויוצאים במחול פסוקי נחמה

זכית להרים קרן ישראל

וחיזקה האמונה בביאת הגואל. ועדיין

מהדהד ונשמע -

קולך ברמה...

עם ה"עם בשדות"

פוסק הלכה במצוות התלויות בארץ

"פה בארץ חמדת אבות
תתגשמה כל התקוות,
פה נחיה ופה נצור,
חיי זהר חיי קרור,
פה תהא השכינה שורה,
פה תפרח גם שפת התורה.

נירו ניר, ניר, ניר,
נשירו נשיר, נשיר, נשיר,
גילו גיל, גיל, גיל,
כבר הניצו נצנים.

ועטו עט סופר מהיר

אבי, אבי,

מצטייר אתה כה ברור בלבבי,
רכון על מחברת משחר עד ערביים
ספר חדש - הנה על האבניים.

והכול בכתב עט סופר - כתוב
כשהוא טובל בדיו הרטוב
כתב עט סופר חרוץ ומהיר,
אבא כותב מתקן ומעיר.

ועוד מעט יבוא ויגיע -
הגיליון הראשון כדי להגיה.
ושוב לילות, לילות כימים
והגיליונות רבים הם, נערמים
עד אשר יום אחד - הפתעה
בידי אבא ספר - בכריכה נאה.

עזר כנגדו

אבי, אבי, יז

אבי, אבי,
שמורים מראות בלבבי,
לא ימושו מעמי
איך דאגת לאמי.

בידך הלוטפת,
ברוך את אמא עוטפת,
בידך התומכת
כל עמל אינה חוסכת.
בלשונך המבורכת,
שלוחה ונחישות כורכת.

ברגיעה ומתינות
ובאין קץ סבלנות

בנכונות למלא כל משאלה נצורה
על כל תגיה, עד גמירא.

ועל הכל - שאת הכל - במאור פנים ונפש חפצה
ובלבד - שאמא תהיה מרוצה.

איש משפחה אוהב ומסור

אבי, אבי

אבי, אבי,
עוד שמורים בלבבי,
זיכרונות ילדות שובבה,
כשעדיין לא זרקה בכ שיבה
הלאיתיך בדאגותיי, גם בעסקי משובה
ולא הותרת אותי, מעולם, בלי תשובה.
כמה הייתי מרגישה חשובה.

זכורתני, הנצה ילדוטי בין ניצנים
של הקומקוט הלימקוט והרימונים
הטעמתני בטעם פירות בכורים
מגננו קטפת, בעליצות נעורים

יחד ישבנו בצל קזוארינה
חלקנו בנינו פלחי מנדרינה.
הטעמתני גם טעם מפרשים עמוקים
בערבי ימי מבחנים מעיקים.

ועכשיו... לעבודה!!!

והוי מתחמם כנגד אורן של חכמים

מטרות

- הילדים יכירו את דמותו של הרב בבחינת "והיו עיניך רואות את מורִיךְ" באמצעות הסיפורים עליו.

- הילדים יפנימו את הליכות הרב שאול ישראלי

- הילדים יאהבו ויוקירו את ארץ ישראל

- הילדים יכירו חלק ממצוות התלויות בארץ.

סיפור לכל ילד

"הרב ישראלי מגיע" הכריז מרדכי.
כל הילדים הפסיקו את המשחק ופינו את
הדרך לרב. הם הביטו בכבוד על הרב
הצועד ברחוב.

"לאן הולך הרב?" שאל מאיר הקטן את
נחמה.
"נראה לי, שהוא הולך ללמוד תורה בבית
הכנסת" ענתה חגית.

הלכו הילדים בעקבות הרב, להפתעתם
לא הלך הרב לכוון בית הכנסת. הוא
פנה לכוון אחר לגמרי. הוא הלך לרפת
של תנחום.

"תנחום, ה
שאל הרב

זהו קטע קצר מהסיפור "הרב ישראלי בשדה" שהוא אחד מששת הסיפורים בספר "הרב ישראלי
בארץ חמדה" שיחולק לכל ילד בגני החמ"ד. אסופת הסיפורים על הרב ישראלי תביא מקצת קורות
חיו ובעיקר את פועלו בצורה חווייתית ותואמת התפתחות לגיל הרך. בסופו של הסיפור יוצעו
להורים הצעות להעשרת הקריאה בצוותא עם ילדיהם.

הרב ישראלי בשדה

זה היה לפני שנים. ילדי כפר הרא"ה שחקו ברחוב. הם עמדו במעגל ומסרו כדור זה לזה. מרדכי תכנן לזרק את הכדור לחברו, אך לפתע הוא ראה את הרב ישראלי הולך לקראתם. "הרב ישראלי מגיע! הרב ישראלי מגיע!" הקריז מרדכי בקול.

כל הילדים הפסיקו מיד את המשחק ופנו את הדרך לרב. הם הביטו בכבוד על הרב הצועד ברחוב.

"לאן הולך הרב?" שאל מאיר הקטן את חגית.

"נראה לי שהוא הולך ללמוד תורה בבית הכנסת," ענתה חגית.

מתוך סקרנות הלכו הילדים בעקבות הרב. להפתעתם, לא הלך הרב לכיוון בית הכנסת. הוא פנה לכיוון אחר לגמרי. הוא הלך לרפת של תנחום.

"תנחום, האם רצית להתייעץ איתי?" פנה הרב אל הרפתן.

"כן. קניתי פרות לרפת החדשה שלי. צריך לחלב אותן בכל יום. האם מותר לי לחלב אותן גם בשבת?" שאל תנחום.

"אסור לחלב פרה בשבת," אמר הרב.

"אם לא אחלב אותן, הן תסבלנה מכאבים ויגרם להן צער בעלי חיים," אמר לו תנחום.

"בגלל צער בעלי חיים מותר לחלב את הפרה בשבת," ענה הרב. "כשנפגש הערב, אלמד אותך כיצד מותר לחלב בשבת."

יָצָא הָרֵב מִהֶרֶפֶת וְהֵלֵךְ לְכוּוֹן הַשְּׂדוֹת. הַיְלָדִים שָׁמְעוּ אוֹתוֹ מִפְּנֵים
חֲרִישִׁית אֶת הַשִּׁיר "לוֹלִי תוֹרְתְךָ שְׁעִשְׁעִי."
"לָאן הוֹלֵךְ הָרֵב עֲכָשׁוּ?" שָׁאל מֵאִיר הַקָּטָן בְּסִקְרָנוֹת.

הָרֵב נִכְנַס לַשְּׂדֵה נֶשֶׁל יְהוּדָה.
"הָרֵב יִשְׂרָאֵלִי, אֲנִי חוֹשֵׁשׁ שְׁאֶסוּר לֵאכֹל אֶת הַיִּרְקוֹת שֶׁגִּדַּלְתִּי בַשְּׂדֵה, "
אָמַר יְהוּדָה בְּצֹעַר.
"מִדּוּעַ אַתָּה חוֹשֵׁב כֹּךָ?" שָׁאל הָרֵב בְּפִלְיָאָה.
"זִרְעָתִי בְּטָעוֹת זִרְעִים נֶשֶׁל מִלְּפָחוֹן קָרוֹב מְאֹד לְזִרְעִים נֶשֶׁל עֵגְבָנִיָּה, "
אָמַר יְהוּדָה וְהִצְבִּיעַ עַל הַשְּׂיִחִים הַצְמוּדִים הַצְפוּפִים נֶשֶׁל הַמִּלְּפָחוֹנִים
וְהָעֵגְבָנִיּוֹת.
"הֵאֵם זֶה אֶסוּר כָּלֵאִים?" הוּא שָׁאל אֶת הָרֵב בְּדֹאגָה.
הָרֵב הִסְתַּכֵּל עַל הַשְּׂיִחִים. הוּא הוֹצִיא מֵהַכִּיס סֶרְגֵּל וּמָדַד אֶת הַמֶּרְחָק בֵּין
הַשְּׂיִחִים.
"מוֹתֵר לֵאכֹל אוֹתָם, " פָּסַק הָרֵב. "אִךְ עָלֶיךָ לָשִׁים גָּדֵר בֵּין הַשְּׂתִילִים נֶשֶׁל
הַמִּלְּפָחוֹנִים לְבֵין הַשְּׂתִילִים נֶשֶׁל הָעֵגְבָנִיּוֹת, כִּדִּי שְׂיִהְיֶה הַבְּדֵל בֵּינֵיהֶם.
כְּשֶׁנִּפְגַּשׁ הָעֵרֶב, אֶסְבִּיר לְךָ אֵיךְ זִרְעִים נִכּוֹן. "

הרב המשיך בדרךכו. לארץ כל הדרך עצרו אנשי הכפר את הרב ואף הם
שאלו אותו שאלות בהלכה. הרב ענה לכלם בסבלנות ובארץ רוח.
היה כבר מאחר. השמש עמדה לשקע. הילדים שהלכו אחרי הרב,
התעייפו. מאיר הקטן פהק פהוק גדול.

"אני עייף. אני רוצה לישן", הוא אמר והכניס את האצבע לפה.
"נראה לי שגם הרב ילך לבית שלו כדי לנח", אמר מרדכי.
לאן ילך הרב - לשדה? לפרדס? או אולי לנח בבית שלו?

לא ולא!

הרב נכנס לחדר קטן הצמוד לבית הכנסת והתחיל ללמד תורה. תנחים
הרפתן הצטרף אליו ללמוד, לאחר כמה דקות. גם יהודה הגיע מהשדה
כדי ללמד עמם. אט-אט נקבצו כל העם שפשודות ללמד עם הרב
ישראל. עיפים היו מעבודה קשה, אך מתיקות התורה האירה את
עיניהם ואת לבם.

חוברת לגננת

כל גן יקבל חוברת הכוללת:

קורות חייו ופועלו של הרב שאול ישראלי
דמותו של הרב עם הדגשים על מידותיו האופייניות
הצעות לפעילויות שונות:

- סיפורים קצרים על הרב ללימוד בקדם-תפילה
- הרחבה והעשרה של הסיפורים על הרב
- ערב במ"ה – ארץ הבחירה.

כל ההצעות הן בבחינת המלצות ובסיס לרעיונות נוספים של כל גננת.

"לוֹלִי תוֹרָתְךָ שַׁעֲשָׁעִי, אֲזֵ אֲבִדְתִּי בְּעֲנִי"

כיצד נמחיש לילדים שהתורה
יכולה להיות גם שעשוע?

★ הפעלה מוסיקלית

★ הפעלה דרמאטית

★ שעשועי תורה

